

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Legal bakgrund

Vid avregleringen av elmarknaden 1996 upphörde den tidigare kommunala självkostnadsprincipen för fjärrvärme. Detta formulerades ursprungligen i Lag om handel med el m.m. (SFS 1994:618), därefter Ellagen (SFS 1997:857), men skrivningen är numera överförd till 38 § fjärrvärmelagen (SFS 2008:263). Lagen fastslår att om ett kommunalt bolag bedriver fjärrvärmeverksamhet ”ska verksamheten bedrivas på affärsmässig grund.”. Skrivningen avser kommunala bolag, men är en självklarhet också för privata bolag. Särskilt gäller att i begreppet affärsmässighet ingår marknadsmässig prissättning, vilket även Arvidsjaur Energi AB tillämpar.

Det regelverk som påverkar prissättning av Arvidsjaur Energi AB:s fjärrvärmeverksamhet är huvudsakligen fjärrvärmelagen, som bland annat syftar till att öka transparensen i fjärrvärmelieferantörernas prissättning. Därtill reglerar konkurrenslagen förhållandena i marknader där en leverantör har en dominerande ställning, vilket fullt utbyggt fjärrvärme kan ha på de lokala värmemarknaderna.

Teknisk och ekonomisk bakgrund

Prissättning av fjärrvärme är komplex och många faktorer samverkar till detta. Fjärrvärmeavtal omfattar såväl tekniklösningar med lång livslängd, som kontinuerliga leveranser av energi. Priset ska samtidigt klara konkurrensen från alternativen och spegla kostnadsstrukturen i produktionen av fjärrvärme. Vidare ska riktiga styrincitament ges för effektivitetshöjande åtgärder i kundledet. Sammantaget finns således en inneboende konflikt mellan å ena sidan strävan efter enkelhet och riskreduktion å andra sidan kostnadsriktighet och incitamentsstyrning.

1.2 PERSPEKTIV PÅ PRISSÄTTNING

Perspektivet 'utifrån och in'

Alla prissättningsbeslut - beslut om prisnivå, beslut om fördelning mellan fasta och rörliga priser, beslut om delleranspriser, beslut om alternativa prismodeller - balanseras mellan externa krav och önskemål, respektive interna krav och önskemål. Prissättningen måste alltså balansera mellan de två perspektiven 'inifrån och ut' och 'utifrån och in'.

- **Kunderna.** Genom omfattande kundkontakter och regelbundna kundundersökningar inhämtas den samlade bilden om kundernas önskemål. Utvecklingen i marknaden har lett till att kunderna i ökad utsträckning efterfrågar inte bara rimliga prisnivåer utan också ökad valfrihet i sättet att betala för energin. Kunderna vill aktivt kunna påverka prisstrukturen och därmed hur kostnaderna fördelas på olika parametrar och olika perioder. Kunderna efterfrågar vidare en tydlig, tidig och enkel kommunikation i samband med förändringar i prisnivåer och prisstrukturer.
- **Konkurrenterna.** Arvidsjaur Energi AB konkurrerar med kundens egna alternativ. Värdet av såväl fjärrvärmeprodukten som dess alternativ är starkt kopplade till ett antal faktorer: kundens *geografiska position*, kundens *uttagsprofil* (hur kundens förbrukning ser ut över året) och kundens *storlek*. Produkterna har således ett lokalt och unikt värde för olika kunder. Värmemarknaden är lokal och besluten individuella.

Perspektivet 'inifrån och ut'

- **Ägare.** Prissättningen ska bidra till att av ägarna uppsatta mål om lönsamhet, expansion och risk kan uppfyllas. Eftersom prinsnivån bestäms av konkurrenskraften så innebär i praktiken ägarperspektivet att, givet en viss prinsnivå, minimera risk.
- **Verksamheten.** Prissättningen skall anpassas till den operativa verksamhetens förutsättningar, såväl vad avser debitering, som riskhantering, som administration. Särskilt gäller att den ekonomiska redovisningen skall vara enkel och stabil, så att en fullgod säkerhet kan uppnås i hela kedjan från avtalstecknande till fakturering.

1.3 SYFTE

Policyns huvudsyfte är att reglera principerna för Arvidsjaur Energi AB:s prissättning av fjärrvärme ur dels ett kund- och konkurrensperspektiv, dels ett lönsamhets- och riskperspektiv.

Policyn syftar vidare till:

- att stödja arbetet med att vårda och utveckla relationen med kunderna;
- att styra uppträdandet i marknader där Arvidsjaur Energi AB kan ha en dominerande ställning;
- att öppet redovisa principerna för Arvidsjaur Energi AB:s prissättning;
- att begränsa riskerna för prissättningsfel.

1.4 OMFATTNING, AVGRÄNSNING OCH REVISION

Policyn omfattar Arvidsjaur Energi AB:s prissättning av produkten fjärrvärme i Arvidsjaur Energi AB.

Prissättning av Arvidsjaur Energi AB:s övriga produkter regleras i särskilda policys efter behov.

2 STRATEGI OCH GRUNDPRINCIPER FÖR PRISSÄTTNING

2.1 PRISSÄTTNINGSTRATEGI

Arvidsjaur Energi AB:s övergripande strategi tar sin utgångspunkt i marknadsprissättning. Detta innebär att priset på fjärrvärme sätts i konkurrens med kundernas bästa alternativ och i enlighet med gällande lagstiftning, och med beaktande av ägarnas mål kring avkastning, risk och marknadsandelar.

Detta innebär konkret att det pris kunden betalar över tid skall vara konkurrenskraftigt mot de alternativ som står till buds på den lokala marknaden. Det innebär att prisutvecklingen över tid skall vara stabilare än alternativens regelmässigt mer rörliga prisutveckling. Kundens olika alternativ växlar över tid. För ett tiotal år sedan var alternativen mest olje- och elbaserade. För närvarande är det främst värmepumpar och pelletspannor som är konkurrenskraftiga. Arvidsjaur Energi AB:s utmaning är att matcha de individuella alternativens utveckling med den egna produkten - fjärrvärme - så att konkurrenskraften fortsatt bevaras.

Enstaka år kan det därför inträffa att det pris som kunden betalar överstiger alternativet, men över tid skall priset på en fjärrvärmeleverans från Arvidsjaur Energi AB utvecklas lika bra eller bättre än de bästa alternativen.

2.2 GRUNDPRINCIPER

I syfte att balansera de olika kraven på prissättningen har följande grundprinciper för tillämpning av strategin valts:

- Alternativprincipen;
- Likabehandlingsprincipen;
- Öppenhetsprincipen.

Alternativprincipen Grunden i marknadsprissättning är kostnaderna för kundernas alternativ. Syftet med alternativprissättningen är att säkerställa att fjärrvärmeprodukten med sina mervärden är konkurrenskraftig på den lokala värmemarknaden. Arvidsjaur Energi AB genomför därför varje år en analys av värmemarknaden och kundernas olika alternativ. Analysen genomförs för ett antal typkunder under normala förutsättningar inom samtliga storlekssegment, från villa till större fastighetskomplex.

I denna analys redovisas antaganden och källor till priser, kapitalkostnader, investeringar, tekniska prestanda, etc. Arvidsjaur Energi AB baserar sin analys och sina antaganden på konkreta och genomförda projekt, till exempel kundernas egna anläggningar eller liknade. Arvidsjaur Energi AB följer även teknikutvecklingen på värmemarknaden och reviderar kontinuerligt antagandena om olika alternativs prestanda.

Det finns en stor spridning i uppfattningen om vad kostnaden för olika tekniklösningar är. Dessa beräkningar är därför en uppskattning av alternativen och inte en absolut sanning. Eftersom varje installation och varje kunds situation är unik finns det också en stor spridning i den totala kostnaden för den enskilde kunden. Icke desto mindre är syftet med analysen och utgångspunkten i ett antal typkunder, att analysen ska vara rättvisande och relevant för så många kunder som möjligt.

Likabehandlingsprincipen går ut på att likvärdiga kunder som köper likvärdiga produkter skall möta ett likvärdigt pris. Arvidsjaur Energi AB upprätthåller denna princip genom tillämpningen av normalprislister i den lokala värmemarknaden.

Öppenhetsprincipen är en utveckling av fjärrvärmelagens krav på transparens i fjärrvärmeföretagens prissättning. Syftet är att förenkla samtliga intressenters möjligheter att utvärdera fjärrvärme mot konkurrerande lösningar.

Öppenhetsprincipen innebär

att kunder och andra intressenter på ett enkelt sätt ska beredas tillgång till information om de aktuella priser för leveranser av fjärrvärme och om, i förekommande fall, aktuella anslutningsavgifter, som Arvidsjaur Energi AB erbjuder.

att priserna specificeras så att det framgår hur den totala värmekostnaden fördelas mellan fasta och rörliga delar, att principerna för hur Arvidsjaur Energi AB sätter priset på fjärrvärme skall vara publika, att indelningen i olika kundsegment ska redovisas öppet, inklusive grunderna för indelningen, samt att Arvidsjaur Energi AB:s analys av kostnaden för de olika alternativen ska vara publik.

Öppenhetsprincipen innebär inte att information om villkor för fjärrvärmeleverans till en specifik kund är publik.

Sammanfattning av grundprinciperna

De tre grundprinciperna om alternativen, likabehandlingen och öppenheten i kombination syftar till att säkerställa att alla kunder möter konkurrensutsatta priser, att likvärdiga kunder som köper likvärdiga produkter möter likvärdiga priser, och att Arvidsjaur Energi AB:s priser och principer för hur dessa sätts är publika.

3 PRINCIPER FÖR STANDARDLEVERANSER

I normalfallet erbjuds kunderna att betala enligt någon av de standardiserade prislistora, så kallade normalprislister.

För prislistora gäller ett dubbelt krav: kunden har rätt att kräva och

Arvidsjaur Energi AB måste erbjuda leverans enligt normalprislista om kunden motsvarar de kriterier för kundsegmentering som anges i normalprislista. Standardleveranserna innefattar ett leveransavtal, en normalprislista och allmänna avtalsvillkor.

Arvidsjaur Energi AB:s kundsegmentering – Småhus och Övriga - syftar till att en majoritet av leveranserna kan prissättas mot normalprislister. Normalprislistora gäller tillsviðare

Se bilaga A för en sammanställning av exempel på aktuella prislister för de olika kundsegmenten.

Nedan redogörs för principerna för standardleveranser och tillhörande prislister.

Grundprinciper för prisnivån

- All uppvärmning är regelmässigt kapitalintensiv och därmed sjunker såväl alternativets som fjärrvärmens snittpris med ökat energibehov. Detta är orsaken till att prisnivån i prislistorna differentieras mellan olika kundgrupper utifrån energibehov, effektbehov, uttagsprofil, etc. Prislistorna är dock utformade så att likvärdiga kunder möter ett likvärdigt pris.
- Prissättningen syftar till att upprätthålla konkurrenskraften mot det bästa alternativet i den lokala värmemarknaden. Vidare eftersträvas en långsiktigt stabil prisutveckling. Ambitionen är att nivåutvecklingen ska följa alternativens långsiktiga trender, men inte följa mindre rörelser.
- En följsamhet mellan olika leveranstyper eftersträvas, sådan att summan av en basleverans och en spetsleverans är i paritet med en standardleverans.
- Vid nyanslutning av småhuskunder tas en anslutningsavgift ut.
- I vissa fall blir kostnaden för anslutning av en viss kund så hög att lönsamheten för den specifika anslutningen blir otillräcklig. I dessa fall kan därför en avgift tas ut som möjliggör anslutning av den specifika kunden.

Grundprinciper för prisstruktur

- Prislistornas struktur och sättet att ta betalt, det vill säga prislistornas olika beståndsdelar, styr kundens och Arvidsjaur Energi AB:s riskutsättning. Arvidsjaur Energi AB har valt en utformning av prisstrukturen för att i möjligaste mån tillgodose ett antal sinsemellan motstridiga krav. Några av kraven är: kostnadsriktighet för Arvidsjaur Energi AB, rättvisande incitament för resurseffektiva energi- eller effektbesparande åtgärder för kunden, transparens och lättförståelighet i begrepp och beräkningar, rimlig balans mellan olika uttagsprofiler. Ska dessa krav i möjligaste mån mötas och balanseras, så innebär det med nödvändighet en relativt komplicerad prisstruktur. Arvidsjaur Energi AB har som standard valt en förenklad struktur som syftar till att hantera de olika kraven.
- Prislistornas struktur skall utformas så att den stödjer en stabil prisutveckling av kundens kostnad och av Arvidsjaur Energi AB:s intäkter. Den skall också ge kunderna rätt incitament till besparingsåtgärder.
- Prislistornas struktur skall vara kostnadsriktigt utformade. Detta innebär att de rörliga priskomponenterna - till exempel energipris och flödespris - anpassas till Arvidsjaur Energi AB:s andel rörliga kostnader (det vill säga kortsiktiga marginalkostnader) för produktion och distribution.
- Prislistorna skall vara utformade så att de ger en följsamhet mellan olika leveransomfattningar och uttagsprofiler. De skall också vara möjliga att tillämpa oavsett leveransomfattning och med minimerade ”trappstegseffekter”. Utgångspunkten är att varken kunden eller Arvidsjaur Energi AB skall behöva agera om leveransen ändrar omfattning eller utseende.

Grundprinciper för valfria prislistor

- Eftersom de valfria prislistorna medför en ökad risk för Arvidsjaur Energi AB justeras prisnivån i dessa erbjudanden i förhållande till den aktuella normalprislistan. Premierna fastställs utifrån den risksituation som respektive alternativ innebär för Arvidsjaur Energi AB. Riskerna beräknas utifrån aktuella antaganden om framtida kostnader och alternativens utveckling i relation till de aktuella normalprislistorna.

Grundprinciper för öppenhet

- Indelning av marknaden i kundsegment och tillämpade prislistor görs tillgängliga via Arvidsjaur Energi AB:s hemsida. Prislistor justeras årsvis och med hänsyn till kundernas egna budgetprocesser, vilket innebär att justeringar i priset för nästkommande år som huvudregel beslutas och kommuniceras före september månads utgång innevarande år.
- Varje år redovisar Arvidsjaur Energi AB sin syn på konkurrenssituationen, se bilaga B.
- I syfte att samla information och kunskap om kundkrav och önskemål ska det ske löpande samråd i olika typer av forum och via olika kundgrupper. Vid dessa möten ska diskuteras exempelvis förslag till strukturförändringar och utveckling av valfria prislistor.
- Alla kunder ska efter begäran erhålla en kundbudget. För samtliga kunder ges efter begäran en förenklad information om årsförbrukning och total beräknad kostnad.

4 PRINCIPER FÖR RAMAVTAL

Arvidsjaur Energi AB ingår i vissa fall avtal där normalprislistan är en del i ett större avtal med vissa tilläggsvillkor. Sådana avtal benämns ramavtal och kan tecknas med motparter som i och för sig har normala fjärrvärmeleveranser, men som i tillägg till dessa tillhandahåller en motprestation av administrativ art. Dessa motprestationer påverkar alltså ej den fysiska leveransen, men kan innebära till exempel stöd kring marknadsföring, mätning och/eller fakturering. Ramavtal är alltså avtal som innehåller leveranser enligt normalprislista med ett pristillägg eller en rabatt för administrativa insatser av Arvidsjaur Energi AB eller kunden. Liksom standardleveransen består ramavtalet också av ett leveransavtal, en normalprislista samt allmänna avtalsvillkor. En förutsättning för att Arvidsjaur Energi AB skall ingå ramavtal är att samarbetet eller affärsrelationen leder till affärsvinster eller kostnadsbesparingar för Arvidsjaur Energi AB. Den rabatt som lämnas skall inte vara större än affärsvinsten eller kostnadsbesparingen.

5 PRINCIPER FÖR SPECIALAVTAL

Arvidsjaur Energi AB ingår i vissa fall avtal med prisvillkor som avviker från normalprislistan. En förutsättning är att avtalsrelationen med kunden innebär ett samarbete eller en affärslösning som leder till affärsvinster eller kostnadsbesparingar för Arvidsjaur Energi AB. Det finns ett antal olika typfall som föranleder att ett *specialavtal* tecknas. De har bäring på den fysiska affären och kan delas in i huvudgrupperna *leveransomfattning* respektive *motprestationer*.

Avvikande leveransomfattningar består av följande typer:

- Flera affärsmellanhavanden
- Extra leveransgarantier
- Avbrytbara leveranser

Motprestationer uppstår i de fall då Arvidsjaur Energi AB har ett utvecklat samarbete med kunden som ger affärsvinster eller kostnadsbesparingar. Motprestationerna består av följande typer:

- Leveransen är så pass stor att den har strukturell inverkan på Arvidsjaur Energi AB:s verksamhet, till exempel att den påverkar drifttiden i basproduktionsanläggningar, har en direkt inverkan på fasta kostnader eller att leveransen medför en väsentlig riskminskning.
- Affärlösningar som innefattar utbyten av energier eller tjänster, det vill säga köp och försäljning mellan bägge parter (exempelvis vissa industrileveranser).
- Kunden tillhandahåller egen anläggning för spetsproduktion
- Kunden tillhandahåller distributionsnät.

Ovanstående leveranstyper förhandlas och avtalas separat. Följande principer är vägledande för det slutliga priset.

- Avvikelser som föranleder specialavtal skall bedömas individuellt och värderas utifrån objektiva och kvantifierbara skäl.
- Avvikelserna från prislister - tillägg eller rabatter - skall baseras på en rimlig fördelning av värdet mellan kunden och Arvidsjaur Energi AB.
- Avvikelserna skall dokumenteras och godkännas i enlighet med gällande rutiner för intern kontroll, för sammanfattning, se kapitel 6.

6 INTERNA KONTROLLER

Den interna kontrollen syftar till:

- att säkerställa efterlevnad av prissättningspolicyn och preciseringarna i interna rutiner, samt överensstämmelse mellan policy och interna instruktioner;
- att säkerställa att prissättningen av Arvidsjaur Energi AB:s produkter sker i enlighet med gällande lönsamhetskrav och riskmandat;
- att säkerställa efterlevnad av det legala ramverket.

De två första kontrollområdena hanteras inom ramen för de normala kontrollerna inom Arvidsjaur Energi AB. Den legala kontrollen är av mer speciell karaktär och förklaras i korthet nedan. En av de mest centrala lagarna för fjärrvärme är konkurrenslagstiftningen. I syfte att säkerställa efterlevnad sker ett antal kontroller. Testerna syftar framförallt till, men är inte begränsad till, att säkerställa att under- eller överprissättning eller otillbörlig diskriminering inte förekommer.

7 ANSVARFÖRDELNING

Av följande tabell framgår ansvarsfördelning och beslutsordning. Som komplement till denna beslutsordning gäller vid varje tillfälle aktuella beslutsregler.

Typ av anslutning

Småhus, förtätning, enligt gällande prislistor:

Maskinist handlägger och VD tecknar avtal

Småhus, nyanläggning enligt gällande prislistor

Styrelsen beslutar om investeringsbudget,
maskinist handlägger och VD tecknar avtal

Övriga, förtätning enligt gällande prislistor

VD handlägger och tecknar avtal

Övriga, nyanläggning enligt gällande prislistor

Styrelsen beslutar om investeringsbudget,
VD handlägger och VD tecknar avtal

Övriga, nyanläggning enligt specialavtal

Styrelsen beslutar,
VD handlägger och VD, eventuellt VD och ordföranden i förening tecknar avtal

BILAGA A

I det följande presenteras exempel på olika prislistor som gäller för de delmarknader som omfattas av denna policy. Prislistor finns i två varianter - normalprislistor och alternativa prislistor. Normalprislistorna gäller tillsvidare och uppdateras årligen med omfattande information minst tre månader innan kalenderåret och den nya prislistan börjar tillämpas.

De valfria prislistorna är valfria för kunden och gäller för teckning under hösten innan leveransperioden inleds och löper över en angiven period.

NORMALPRISLISTOR

Kundsegment	Definition	Prislista
Småhus	Avser privatpersoner med fjärrvärmelieferanser till en- och tvåfamiljsfastigheter Medelförbrukningen senaste 2 föregående åren < 43 MWh	Småhus Normal taxa Småhus Alternativ taxa
Övriga	Avser leveranser till företag, bostadsrättsföreningar, organisationer, etc. Medelförbrukningen senaste 2 föregående åren > 43 MWh	Övriga
Special	Avser specialleveranser	Övriga